

SUOMEN TEKSTIILI & MUOTI

Kiertotalouden kärjessä II

Kiertotalouden kärjessä II – Ratkaisuja tekstiilien kiertoon

Kiertotaloudessa materiaalit ja niiden arvo pyritään säilyttämään mahdollisimman pitkään kierrossa. Tekstiili- ja muotialalla nämä käytännöt ovat kehittyneet viime vuosina vauhdilla eteenpäin.

Tämä julkaisu on jatkoa tammikuussa 2017 ilmestyneelle Kiertotalouden kärjessä -julkaisulle. Näiden julkaisujen avulla Suomen Tekstiili & Muoti ry haluaa tuoda esiin tekstiilien kiertotalouden monipuolisia mahdollisuuksia ja alan yritysten hyviä käytäntöjä.

Kiinnostavien yritysesimerkkien lisäksi olemme koonneet julkaisun loppuun listan kiertotalouteen liittyvistä yleisesti käytetyistä termeistä. Toivomme, että julkaisu rohkaisee yhä useampaa toimijaa näkemään tekstiilien kiertotaloudessa uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja antaa ideoita siihen, miten ratkaisut saadaan kaupallistettua ja laajalti käyttöön.

Avaussanat	3
Johdanto	6
Suljetun kierron mallit	10
Touchpoint	12
Infinited Fiber Company	14
Spinnova	16
Kaikki materiaalit hyödyksi	18
Finarte	20
Finlayson	22
Muotikuu	24
Suunnittelulla lisäarvoa	26
Costo	28
Remake	30
Tauko Design	32
Palveluiden pidempi käyttöikä	34
Vaatepuu	36
Emmy Clothing	38
Kiertotalouden termit tutuiksi	40

Uutta kasvua kiertotaloudesta

Kiertotaloudessa tavoitteena on hyödyntää resurssit mahdollisimman tehokkaasti, ohjata materiaalit käytön jälkeen uudelleen käyttöön tai kierrätykseen tai pidentää tuotteiden käyttöikä palveluilla. Tekstiili- ja muotialalla yritykset hyödyntävät aktiivisesti kiertotaloutta osana liiketoimintaansa.

Tekstiilien kulutus on kasvanut tasaisesti viime vuosikymmeninä. Samanaikaisesti tuotteiden keskimääräinen käyttökertojen määrä on pienentynyt. Globaalit trendit, kuten väestönkasvu ja luonnonvarojen vähentyminen, haastavat yrityksiä etsimään uusia ratkaisuja menestyäkseen myös tulevaisuudessa.

Tekstiili- ja muotialalla kiertotalouskäytännöt kehittyvät vauhdilla. Kun materiaalit hyödynnetään moneen kertaan, säästetään kustannuksia ja luonnonvaroja. Lisäksi kiertotalous

mahdollistaa yritysten kasvun ilman lisääntyvää materiaalien kulutusta. Innovaatiot ja kumppanuudet pitää vain saada kaupallistettua kannattaviksi liiketoimintamalleiksi.

Tähän julkaisuun olemme keränneet esimerkkejä siitä, miten suomalaiset tekstiili- ja muotialan yritykset ovat tarttuneet kiertotalouden luomiin mahdollisuuksiin. Alan yritykset myös kertovat, miten toimintaympäristöä kehittämällä voitaisiin vauhdittaa tekstiilien kiertotalouden kehitystä.

Tekstiilien kierrossa valtavasti mahdollisuuksia

Jäte on kiertotaloudessa vanhentunut käsite. Monet materiaalit ja tuotteet olisivat jo nyt käytön jälkeen hyödynnettävissä, jos niitä käsiteltäisiin jätteen sijasta materiaalina. Suomessa käytöstä poistetaan vuosittain noin 70 miljoonaa kiloa tekstiiliä. Valtaosa tästä on kuluttajilta syntyvää poistotekstiiliä.

Poistotekstiilejä voidaan hyödyntää joko sellaisenaan, kierrättämällä ne uudestaan kuituiksi tai uusien tuotteiden raaka-aineeksi muilla teollisuuden aloilla. Vain murto-osa poistotekstiileistä kuitenkin päätyy tällä hetkellä kierrätykseen, sillä suurin osa hyödynnetään energiana.

Tekstiilien erilliskeräys tulee EU-alueella pakolliseksi vuonna 2025. Suomessa muutokseen valmistaudutaan ...

Kuva: Kiertotaloudessa tuotteet ja niiden materiaalit säilytetään mahdollisimman pitkään käytössä kierrättämisen, uusiokäytön ja palveluiden avulla.

suunnitelmalla poistotekstiilien jalostuslaitosta, joka tarjoaisi kierrätysmateriaalia jatkojalostajille. Alan edelläkävijät työskentelevät jo nyt uusien ratkaisujen parissa ja näkevät kiertotaloudessa runsaasti uudenlaisia mahdollisuuksia.

Käytöstä poistuneen tekstiilituotteen matka takaisin vaatteeksi on edelleen pitkä. Mekaaninen kierrätysmenetelmä on kuitenkin ollut käytössä jo vuosikymmeniä, ja kemiallisen kierrätyksen ratkaisut kehittyvät vauhdilla. Ominaisuuksiensa puolesta tekstiilit soveltuvat myös useiden muiden tuotteiden raaka-aineeksi. Materiaalia voidaan hyödyntää esimerkiksi rakentamisen eristämistuotteissa, erilaisissa täytteissä ja pehmusteissa sekä komposiiteissa, jolloin ne korvaavat neitseellisten raaka-aineiden kulutusta.

Kiertotalous on paljon muutakin kuin kierrätystä. Sen toimintamalleihin kuuluvat muun muassa materiaalin tehokas hyödyntäminen tuotesuunnittelussa, tuotteen elinkaarta pidentävät palvelut sekä tuotteiden uudelleenkäyttöön ohjaaminen.

Kiertotalouden edistämiseksi onkin tärkeää, että uusia materiaalin kierrätysratkaisuja ja palveluita kehitetään rinnakkain.

Innovaatiot käytäntöön ja vauhtia ratkaisuihin

Tekstiilien kiertotaloudessa on valtava globaali bisnespotentiaali. Suomalaisilla tekstiili- ja muotialan yrityksillä on mahdollisuudet erottautua edelläkävijöinä kansainvälisessä kilpailussa. Tätä voidaan vauhdittaa kehittämällä toimintaympäristöä, tukemalla inno-

vaatioiden kaupallistamista ja kannustamalla uusien palveluihin perustuvien liiketoimintamallien käyttöönottoa.

Suomessa on tehty jo pitkään työtä tekstiilien kierrätysmenetelmien ja uusien kierrätyskuitujen kehittämiseksi. Jotta innovaatiot saadaan kaupallisesti kannattamaan, tarvitaan rohkeita investointeja ja tukea uusien ekologisten ratkaisujen markkinointiin. Myös kiertotaloudessa on ensiarvoisen tärkeää, että ratkaisuista kerrotaan ja uusien innovaatioiden markkinointiin kuluttajille panostetaan.

Suomen Tekstiili & Muoti ry tukee jäseniään kiertotalouden toimintamallien kehittämisessä ja uusien kumppanuuksien löytämisessä. Julkaisun avulla haluamme myös rohkaista muita toimijoita näkemään tekstiilien kiertotalouden mahdollisuudet ja löytämään uutta kasvua kiertotaloudesta.

Tekstiili- ja muotiala laajasti Suomessa*

3500 yritystä, liikevaihto 4,5 mrd €, työllistää 22 000 työntekijää.

Sekä tekstiilien että vaatteiden valmistuksen & valmistuttamisen alat ovat uudella kasvun uralla. Vuonna 2017 tekstiilialan liikevaihto kasvoi 2,5 % ja vaatealan 5,9 %.

*sisältää tekstiili- ja muotialan valmistuksen, tekstiili- ja vaatehuollon sekä kaupan toimijat.

Suljetun kierron mallit

Kiertotaloudessa yksi keskeisistä asioista on se, miten raaka-aine säilytetään kierrossa ja hyödynnetään mahdollisimman moneen kertaan. Tuotteet eivät päädy elinkaarensa päätteeksi jätteeksi, vaan materiaalit voidaan hyödyntää uusien tuotteiden raaka-aineeksi. Biotalous puolestaan uusiutuvilla raaka-aineella korvataan fossiilisten raaka-aineiden käyttöä.

Suomessa on aktiivisesti kehitetty niin tekstiilien kierrätysmenetelmiä kuin uusia ekologisempia tekstiilikuituja. Poistotekstiileistä valmistetaan jo nyt mekaanisen kierrätyksen avulla muun muassa lankaa sekä erilaisia eristys- ja täytemateriaaleja. Kemiallisen kierrätyksen ja uusien biopohjaisten kuitujen valmistusmenetelmät ovat puolestaan parhaillaan kaupallistamisvaiheessa.

Tällä hetkellä vain murto-osa tekstiileistä päätyy käytön jälkeen kierrätykseen. Uusia innovaatioita tekstiilien kiertotalouteen kehitetään kuitenkin jatkuvasti. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa kaikki materiaali kiertäisi. Käytön jälkeen kuidut voitaisiin hyödyntää joko uudestaan samassa prosessissa tai jonkin muun teollisuuden raaka-aineena. Uudet ratkaisut perustuvat usein biotalouden ja kiertotalouden hyödyntämiseen rinnakkain.

Tekstiilien kierrätykseen ja uusiin kuituihin perustuvat ratkaisut tarjoavat suomalaisille toimijoille hyvät mahdollisuudet erottautua tekstiilien kiertotalouden edelläkävijöinä. Kansainvälinen kilpailu on kuitenkin kovaa. Innovaatioiden kaupallistamista tulisi vauhdittaa, jotta taloudellinen hyöty saadaan Suomeen.

Touchpoint taikoo vanhoista työvaatteista terassikalusteita

Työvaatevalmistaja Touchpointista on kymmenessä vuodessa kehittynyt tekstiilien kiertotalouden edelläkävijä. Yhteistyössä pitkäaikaisten asiakkaiden ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa yritys on onnistunut luomaan palvelumallin, jossa vanhat työvaatteet voidaan kierrättää kahdeksan kertaa uudestaan vaatteeksi ja sen jälkeen vielä komposiittimateriaaliksi.

Mitä?

Touchpoint on suomalainen työvaatteita ja liikelahjoja valmistava yritys, jonka toimintaa ohjaa intohimo kestävien ratkaisujen kehittämiseen.* Modernien ja ekologisten työvaatteiden lisäksi yritys haluaa kehittää alalle suljetun kierron mukaisia toimintamalleja.

- On järjetöntä hävittää sellaista materiaalia, jolle voisi vielä olla resurssiensaasti hyödynnettyä käyttöä. Asiakkaamme jakavat onneksi saman arvomaailman, kertoo toimitusjohtaja **Outi Luukko**.

Kesällä 2017 toteutetussa pilotissa Touchpoint keräsi asiakkailtaan 15000 kiloa käytettyjä työvaatteita ja 1000 kiloa tarpeettomia muovikelkoja. Yrityksen yhteistyökumppanina toimiva hollantilainen Dutch Awearness valmistutti niistä komposiittia, josta tehtiin terassikalusteita pikaruokaketju Hesburgerin ja muiden pilotissa mukana olleiden yritysten käyttöön.

Touchpoint lupaa terassikalusteille 50 vuoden takuun. Käytön jälkeen ne voidaan kierrättää vielä uudestaan komposiitiksi. Onnistunut pilotti johti jatkuvaan toimintamalliin ja palvelukonseptiin, jossa Touchpoint huolehtii asiakkaidensa vanhojen työvaatteiden kierrättämisestä.

Haasteita

Touchpoint on ollut aktiivisesti mukana erilaisissa kiertotaloutta edistävissä projekteissa ja etsinyt kumppaneita myös maailmalta. Yrityksen kokemuksen mukaan kokonaisvaltaiset kiertotaloushankkeet eivät onnistu ilman rohkeutta ja oikeanlaisia kumppaneita.

- Näen Suomessa runsaasti mahdollisuuksia materiaalien kierrätyksen suhteen. Toteutumiseen tarvitaan kuitenkin pitkäjänteistä sitoutumista ja aitoa yhdessä tekemistä, Luukko sanoo.

Luukko peräänkuuluttaa konkreettisia tekoja myös päättäjiltä. Hänen mukaansa lainsäädännöllä ja taloudellisilla ohjauskeinoilla voitaisiin vaikuttaa esimerkiksi kierrätettävien materiaalien käyttöön ja kierrätettävyyden huomioimiseen jo tuotteen suunnitteluvaiheessa.

Tulevaisuus

Touchpointissa on käytetty runsaasti aikaa työvaatteisiin soveltuvien ekologisten materiaalivaihtoehtojen löytämiseen. Nyt asiakkaille on tarjolla esimerkiksi kahdeksan kertaa kierrätettävissä olevaa Infinity-polyesterkangasta sekä käytetyistä muovipulloista kierrätettyä polyesteria.

- Vastuullisuudesta on tullut tärkeä osa yritysten arvoja, ja työvaatteet ovat yksi tapa toteuttaa sitä. Olemme koonneet ympärillemme kansainvälisen edelläkävijöiden verkoston, joiden kanssa pystymme tarjoamaan asiakkaillemme kokonaisvaltaisia ja kestäviä ratkaisuja, Luukko kuvailee.

Touchpointilla on kunnianhimoinen kasvustrategia ja yrityksen tavoitteena on skaalata bisnesmalli myös kansainvälisille markkinoille. Luukko uskoo, että kasvava kiinnostus kiertotaloutta ja kestäviä ratkaisuja kohtaan tukee yrityksen tavoitteita.

TOUCHPOINT

Touchpoint Oy

Perustettu: 2008

Liikevaihto: 1 876 000 € (2017)

Päätuotteet: Ekologiset työvaatteet

** Lue Touchpointista kertova juttu myös Kiertotalouden kärjessä I -julkaisusta.*

Infinited Fiber Company kehitti ikuisesti kiertävän kuidun

Infinited Fiber Company kehittää teknologiaa, jolla vanhoista vaatteista voidaan valmistaa uutta kuitua. Käytön jälkeen kuitu on kierrätettävissä uudelleen kerta toisensa jälkeen ilman, että laatu heikkenee. Yritys etsii parhaillaan rahoittajia kaupallisen mittakaavan tuotantolaitoksen perustamiseksi.

Mitä?

Infinited Fiber Company tähtää uudella kuidulla korvaamaan puuvillan käyttöä. Toimitusjohtaja **Petri Alavan** mukaan uuden kuidun markkinapotentiaali on valtava. Käyttökohteet voivat olla mitä tahansa vaatteista ja kodintekstiileistä hygieniatuotteisiin ja teknisiin tekstiileihin.

- Nykyisessä mallissa ei ole mitään järkeä. Haaskaamme jatkuvasti arvokkaita materiaaleja. Tekstiili- ja muotialan toimijoilla on valtava paine löytää uusia ekologisia ratkaisuja, sanoo Alava.

Alavan mukaan Infinited Fiber Company tekee yhteistyötä niin suomalaisten kuin kansainvälisten toimijoiden kanssa. Sen asiakaskuntaan kuuluvat tällä hetkellä muun muassa Adidas, H&M ja kuitukangasyhtiö Suominen.

Infinited Fiber Company hyödyntää Teknologian tutkimuskeskus VTT:llä kehitettyä teknologiaa, jolla poistotekstiilistä voidaan valmistaa uutta kuitua kemiallisella kierrätysmenetelmällä. Teknologian avulla selluloosapohjaiset materiaalit muutetaan liuokseksi, josta valmistetaan kuitua.

- Teknologia sopii myös sekoitemateriaaleille, sillä uuteen kuituun soveltumattomat materiaalit, kuten polyesteri, voidaan poistaa prosessissa. Taloudellisesti kannattavinta olisi löytää niille joku toinen hyödyntäjä, Alava sanoo.

Haasteita

Infinited Fiber -kuidun bisnespotentiaali puuvillan korvaajana kiinnostaa sijoittajia, mutta tuotantolaitoksen perustamiseen liittyvien aikataulujen hitaus jarruttaa rahoittajien löytämistä. Potentiaalia kuitenkin olisi, sillä globaalin puuvillamarkkinan arvo on miljardeja.

- Suomesta puuttuu rahoitusinstrumentteja, joilla voitaisiin tukea tämäntyyppisiä teollisia innovaatioita, Alava huomauttaa.

Teollisten innovaatioiden kaupallistaminen kestää huomattavasti pidempään kuin it-teknologian tai palvelun. Alava toivoo, että rahoitusinstrumentteja kehitettäisiin tukemaan myös varhaisen vaiheen kasvuyhtiöiden toimintaa.

Kannattava tuotannon käynnistäminen edellyttää, että myös raaka-aineeksi soveltuvaa poistotekstiiliä on riittävästi saatavilla. Alavan arvion mukaan Suomessa syntyvä tekstiilijätteen määrä riittäisi yhden keskisuuren tuotantolaitoksen pyörittämiseen.

Tulevaisuus

Infinited Fiber Company pilotoi kuitutuotantoa tällä hetkellä VTT:n Bioruukin tiloissa Espoossa. Yrityksen asiakkaat ovat vakuuttuneita uuden kuidun ominaisuuksista ja toivovat saavansa sitä mahdollisimman pian suurempia määriä kaupallisten tuotteiden kehittämiseksi.

- Jos onnistumme saamaan rahoituksen tuotantolaitoksen perustamiseen, niin ensimmäiset Infinited Fiber -kuidusta valmistetut tuotteet olisivat kuluttajien saatavissa vuoden 2020 alkupuolella, Alava arvioi.

Alava näkee tuotantolaitoksen perustamisen Suomeen realistisena suunnitelmana. Hänen laskelmiensa mukaan se loisi suoraan noin 30 uutta työpaikkaa ja tarjoaisi Suomelle mahdollisuuden toimia tekstiilienkierrätyksen globaalina kärkimaana.

Infinited Fiber Company Oy

Perustettu: 2016

Liikevaihto: 121 000 € (2017)

Päätuotteet: uusi kierrätetty tekstiilikuitu

Spinnova kehittää uudenlaista ekologista kuitua

Spinnova on innovatiivinen biopohjaisten tekstiilikuitujen kehittäjä. Yritys tuo markkinoille uuden ympäristöystävällisen, puupohjaisen tekstiiliraaka-aineen, joka voidaan käytön jälkeen kierrättää takaisin kuiduksi.

Mitä?

Vuonna 2015 toimintansa aloittanut Spinnova valmistaa lankaa suoraan puukuiduista ilman kemiallisia prosesseja. Menetelmän avulla vältetään työvaiheet, jotka perinteisessä viskoosinvalmistuksessa kuluttavat kemikaleja, vettä ja energiaa. Lisäksi kuidun raaka-aineena voidaan todennäköisesti käyttää joko uusiutuvaa tai muuten jätteeksi päätyvää materiaalia.

- Prosessissamme kuluu noin 99 prosenttia vähemmän vettä kuin puuvillan tuotannossa. Lisäksi Spinnovan kuidusta tehty kangas voidaan kierrättää uudestaan kuituksi suljetun kierron periaatteiden mukaisesti, kertoo viestintäpäällikkö **Emmi Berlin**.

Berlinin mukaan valmistusteknologiaa kehitetään parhaillaan teolliseen mittakaavaan sopivaksi. Suunnitelmissa on avata pilottitehdas Jyväskylässä vielä vuoden 2018 aikana.

Spinnovan yhteistyökumppanina on suomalainen designyritys Marimekko. Lisäksi sillä on kumppanina muitakin kansainvälisesti tunnettuja brändejä.

Haasteita

Uusiin materiaaleihin liittyvät kehitysprojektit ovat pitkiä, ja saattaa viedä vuosia ennen kuin tuote on tarjottavissa asiakkaille kaupallisessa mittakaavassa. Berlin ei uskalla arvioida, koska ensimmäiset Spinnovan kuidusta valmistetut tuotteet tulevat kuluttajien saataville.

- Tietysti kumppanimme toivovat, että voisivat tarjota ekologisempia tuotteita kuluttajille mahdollisimman pian. Tärkeää on kuitenkin kehittää kuitu sellaiseksi, että se soveltuu tuotteisiin ja kestää kuluttajien asettamat vaatimukset, Berlin sanoo.

Parhaillaan Spinnovan kumppanit odottavat pilottilaitoksen valmistamista, jotta saavat valmistettua suurempia määriä koe-eriä ja pääsevät testataamaan niitä käytössä.

Tulevaisuus

Spinnovan tulevaisuus näyttää valoisaalta, sillä tällä hetkellä kysyntää on enemmän kuin yritys pystyy tarjoamaan. Berlin myös uskoo, että yrityksen patentoidun teknologian avulla voidaan korvata puuvillaa ja synteettisiä teko-uituja tulevaisuudessa.

- Tavoitteenamme on luoda kuidun tuotantoon teknologia, joka säästää ympäristöä, on täysin kierrätettävissä ja voidaan monistaa mihin päin tahansa maailmaa, Berlin tiivistää.

Spinnovan liiketoimintamalli onkin hakea kumppanuuksia isojen brändien kanssa, sillä valtaosa kuidun valmistuksesta tapahtuu tulevaisuudessa yhteisyritysten tai teknologian lisensoinnin kautta. Spinnovan suunnitelmissa on pysyä tutkimus- ja tuotekehitysorganisaationa, joka jatkaa ekologisten materiaalivaihtoehtojen kehittämistä myös tulevaisuudessa.

Spinnova

The Sustainable Fibre Company.

Spinnova Oy

Perustettu: 2015

Liikevaihto: 1,1 miljoonaa (2016)

Päätuotteet: tekstiilikuidun kehittäminen

Kaikki materiaalit hyödyksi

Kiertotaloudessa toisen jäte on parhaimmillaan toisen raaka-aine. Tarpeetonta luonnonvarojen kulutusta vältetään, kun olemassa olevat materiaalit hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Tekstiilituotteissa neitseellisiä raaka-aineita voidaan korvata tuotannossa syntyvällä ylijäämällä tai poistotekstiilejä kierrättämällä.

Tuotannosta syntyvän leikkuujätteen hyödyntämisellä on tekstiili- ja muotialalla jo pitkät perinteet. Materiaalia on hyödynnetty esimerkiksi täyte- ja eristemateriaalien valmistamiseen. Tällä hetkellä yhä useampi alan toimija etsii käyttökohteita myös kuluttajilta jääville poistotekstiilille.

Tekstiilit soveltuvat ominaisuuksiltaan hyvin moneen eri käyttötarkoitukseen. Suomessa on jo nyt lukuisia hyviä esimerkkejä kierrätysmateriaalien hyödyntämisestä. Tuotantojätteen hyödyntäminen on yleensä helpompaa, sillä materiaali on tasalaatuista ja sitä saadaan kerralla suuria määriä. Kuluttajilta jäävä poistotekstiili puolestaan sisältää hyvin erilaisia tuotteita juhla-asuista lakanoihin ja ulkoiluvaatteisiin, ja ne on lajiteltava ennen hyödyntämistä.

Kiertotalouden edelläkävijät ovat ennakkoluulottomia kokeilijoita, jotka näkevät kaikki materiaalit arvokkaina raaka-aineina. Poistotekstiilien lajittelu jatkojalostusta varten vaatii kuitenkin vielä tekniikan kehittämistä. Lisäksi uusia rohkeita innovaatioita kierrätettyjen tekstiilien käyttökohteiksi kaivataan lisää, jotta kaikille eri materiaaleille löytyisi järkevä käyttökohde.

Finarte yhdistää designin ja ekologiset materiaalivalinnat

Finarte on suomalainen designmattojen valmistaja, joka tunnetaan perinteisten räsymattojen uudistajana. Mattojen materiaalina on yhtiön alkuajoista lähtien käytetty tekstiiliteollisuudesta syntyvää ylijäämää.

Mitä?

Finarten tuotteissa yhdistyvät suomalainen suunnittelu, perinteinen käsityöosaaminen ja ekologiset materiaalit. Larissa Immonen luotsaa jo toisessa polvessa vanhempiensa vuonna 1985 perustamaa yritystä. Hän haluaa näyttää, että tyylikkäätsä designituotteet voidaan valmistaa myös ekologisesti kierrätysmateriaaleja hyödyntämällä.

- Äitini Eija Rasinmäen visio räsymattojen uudistamisesta sai Finarten aikanaan käyttämään tekstiiliteollisuuden ylijäämää. Myös minulle tämä on arvovalinta, josta haluan pitää kiinni, kertoo Immonen.

Finartessa on alkuajoista lähtien ollut selvää, että olemassa olevat materiaalit hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Vaateteollisuuden leikkuuylijäämät, kangaspalat ja hukkamateriaali silputaan mekaanisesti, jonka jälkeen niistä kehrätään koneellisesti puuvillamatoissa käytettävää lankaa. Lisäksi useissa matoissa käytetään kangaspakkojen hupio-materiaalia sellaisenaan tai värjättyinä.

Kaikki yrityksen tuotteet valmistetaan Intiassa, jossa Finarte on työskennellyt saman yhteistyökumppanin kanssa 90-luvulta lähtien. Ylijäämän lisäksi tuotteissa on hyödynnetty muun muassa polkupyöränkumeja ja muovipulloista kierrätettyä polyesterilankaa.

Haasteita

Finarte hakee kasvua kansainvälisiltä markkinoilta, ja Immonen mukaan eri maissa kierrätysmateriaalien käyttämiseen liittyy hyvin erilaisia asenteita. Osalle asiakkaista on myös haastavaa selittää kierrätysmateriaalien laatuun liittyvää vaihtelua.

- Raaka-aineiden alkuperä vaihtelee, joten esimerkiksi kierrätysmateriaalien värjäysjälki

saattaa eräkohtaisesti vaihdella. Lisäksi jatkuva epävarmuus materiaalien saatavuudesta on asia, joka kierrätysmateriaaleja käytettäessä on vain hyväksyttävä, Immonen toteaa.

Tulevaisuus

Finarte tekee jatkuvaa tuotekehitystyötä yhdessä intialaisen yhteistyökumppaninsa kanssa löytääkseen uusia materiaaleja ja valmistustapoja. Immonen näkee, että kestävätsä materiaalivalinnat ovat mahdollisuus erottautumiseen erityisesti kansainvälisillä markkinoilla.

- Olemme alusta asti uskoneet, että jo olemassa olevat materiaalit ovat parhaita ja niitä muokkaamalla voimme saada aikaan jotain kaunista, Immonen sanoo.

Immonen kuitenkin muistuttaa, että kierrätysmateriaalien käyttö on edelleen harvoin kuluttajien ostopäätökseen eniten vaikuttava tekijä. Suurimmalle osalle se on kiinnostava lisätietoa, joka antaa designin ja hinnan rinnalle kolmannen houkuttelevan ulottuvuuden.

FINARTE

Finarte (India) Oy

Perustettu: 1985 (1993)

Liikevaihto: 1 700 000 € (2017)

Päätuotteet: Matot

Finlayson valmistaa pyyhkeitä suomalaisten vanhoista farkuista

Kodintekstiilivalmistaja Finlayson on laajentanut mallistoaan useilla kierrätysmateriaaleista valmistetuilla tuotteilla. Yksi yrityksen oivalluksista oli kerätä suomalaisten vanhat farkut ja hyödyntää ne pyyhkeiden raaka-aineena.

Mitä?

Finlayson aloitti kuluttajien käytettyjen farkkuväätteiden keräämisen myymälöissään helmikuussa 2017. Jo aikaisemmin yritys keräsi kuluttajien kaapeista vanhat lakanat Räsypala-tuotteiden materiaaliksi*.

Vuoden 2017 aikana 25 myymälässä kerättiin noin 12 000 kiloa eli noin 8 000 paria vanhoja farkkuja. Finlaysonin yhteistyökumppani lajittelee ja käsittelee kerätyt farkut pyyhkeisiin soveltuvaksi materiaaliksi Belgiassa ja Saksassa. Valmiissa pyyhkeissä kierrätyskuidun osuus on 30 prosenttia.

- Kierrätysmateriaalin kanssa on sekoitettu viskoosia ja neitseellistä puuvillaa kestävä rakenteen aikaansaamiseksi, kertoo Finlaysonin vastuullisuuspäällikkö **Elli Ojala**.

Ojalan mukaan kierrätysmateriaalin hyödyntämisellä on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Pelkästään vuoden 2017 aikana Finlaysonin farkkupyhkeet säästivät hänen mukaansa yli 10 miljoonaa litraa vettä verrattuna vastaaviin, kun verrataan vastaaviin neitseellisestä puuvillasta valmistettuihin tuotteisiin.

Haasteita

Finlayson on yllättänyt kerta toisensa jälkeen kiertotaloutta vauhdittavilla kampanjoilla ja ideoilla. Kierrätysmateriaalien tuotekehitykseen liittyvä työ on kuitenkin hidasta ja siihen liittyy myös haasteita.

- Jokaisella käytetyllä tuotteella on oma historiansa, joka ei ole meillä tiedossa. Materiaaleja on kokeiltava ja testattava useaan kertaan, jotta voimme varmistua niiden turvallisuudesta ja soveltuvuudesta tuotteisiimme, Ojala kertoo.

Ojalan mukaan kierrätysmateriaalista valmistetun tuotteen tulee olla vähintään yhtä hyvä kuin vastaavan neitseellisistä raaka-aineista valmistetun. Finlaysonin farkkupyhkeillä tästä osoituksena on ulkopuolisen tahon myöntämä laatu- ja tuoteturvallisuusmerkintä Öko-Tex.

Tulevaisuus

Farkkujen ja lakanoiden keräyksestä on tullut pysyvä käytäntö Finlaysonin myymälöissä. Tällä hetkellä kierrätystuotteisiin soveltumattomat materiaalit toimitetaan hyödynnettäväksi Hollantiin, sillä Suomessa ei vielä ole teollisen mittakaavan käsittelylaitosta poistotekstiileille.

- Haluamme olla etulinjassa kaikkeen kierrättämiseen liittyvässä myös tulevaisuudessa. Olemme aktiivisesti mukana poistotekstiilien hyödyntämistä edistävissä hankkeissa, ja kartoitamme jatkuvasti uusia kierrätysmateriaaleja yhteistyökumppaneidemme kanssa, Ojala sanoo.

Finlayson
EST. 1820

Finlayson Oy
Perustettu: 1820
Liikevaihto: 36 500 000 € (2017)
Päätuotteet: kodintekstiilit

** Lue Finlaysonin Räsypaloista kertova juttu Kiertotalouden kärjessä I -julkaisusta.*

Muotikuun tyllihameissa ylijäämästä tulee luksusta

Juhla-asuihin erikoistuneen Muotikuun tuotteissa hehkuu glamour ja ylellisyys. Runsaan tyllihameen helmassa on hyödynnetty muiden tuotteiden leikkuuvaiheessa ylijääneitä materiaaleja, jotka tavallisesti päätyisivät hävitettäväksi.

Mitä?

Muotikuun upeiden juhla-asujen taustalla on yrittäjä-designer **Jaana Varkki-Terho**. Hänen suunnittelemansa runsaat tyllihameet ovat olleet Muotikuun tavaramerkki yrityksen alkuaikojista lähtien. Eri pituisia, mallisia ja värisiä tyllihameita löytyy valikoimasta runsaasti.

Vuosittain Muotikuu valmistaa ja myy noin tuhat tyllihameetta. Kaavoitusvaiheessa niitä syntyy väistämättä hukkaa. Varkki-Terhon puoliso ei halunnut arvokkaan materiaalin päätyvän jätteeksi, joten hän keräsi sen laati-koihin talteen.

- Ylijäämälle ei ollut mielessä käyttökohdetta, mutta emme halunneet heittää niin laadukasta materiaalia menemään. Lopulta sain idean röyhelöisestä, hieman rennommasta tyllihameesta, johon palat sopivat täydellisesti, kertoo Varkki-Terho.

Muotikuun röyhelöinen tyllihame on esimerkiksi ekologisesta tuotesuunnittelusta parhaimmillaan. Ulkonäön perusteella sen ei voisi arvata olevan ylijäämämateriaalista valmistettu. Hyödyntämällä tätä materiaalia säästetään kuitenkin vuosittain useita satoja metrejä uutta tyllikangasta.

Haasteita

Muotikuun vaatteet ovat elegantteja ja tyylikkäitä. Niitä käytetään yleensä juhlissa tai arjen tärkeimmissä hetkissä. Vaikka ekologisuus on Varkki-Terhon intohimo, ja kiinnostus kestäviä materiaalivaihtoehtoja kohtaan on lisääntynyt, niin Muotikuu ei ole markkinoinut röyhelöisiä tyllihameita ekologisuudella.

- Kaikki tuotteissamme käytetyt materiaalit ovat ensiluokkaista laatua ja viimeistelyt tehty pienimpiäkin yksityiskohtia myöden. Emme ole halunneet nostaa yhtä tuotetta ylitse muiden, Varkki-Terho perustelee.

Varkki-Terho on myös huomannut, että asiakkailta on edelleen joskus ennakkoluuloja ylijäämää ja kierrätysmateriaalien käyttöä kohtaan. Muotikuun tyllihameet kuitenkin osoittavat, että ekologisuus ja tyyli mahtuvat myös samaan tuotteeseen.

Tulevaisuus

Muotikuun vahvuuksia ovat uniikit asut ja mahdollisuus räätälöidä tuotteita asiakkaan toiveiden ja mittojen mukaisesti. Varkki-Terhon suunnitelmissa on hyödyntää tuotannosta syntyvää ylijäämää jatkossa tyllihameiden lisäksi myös yksittäisissä tilaus-tuotteissa mahdollisuuksien mukaan.

- Asiakkailta saadun palautteen perusteella ekologistia ratkaisuja halutaan yhä enemmän myös uniikkeihin juhla-asuihin, Varkki-Terho sanoo.

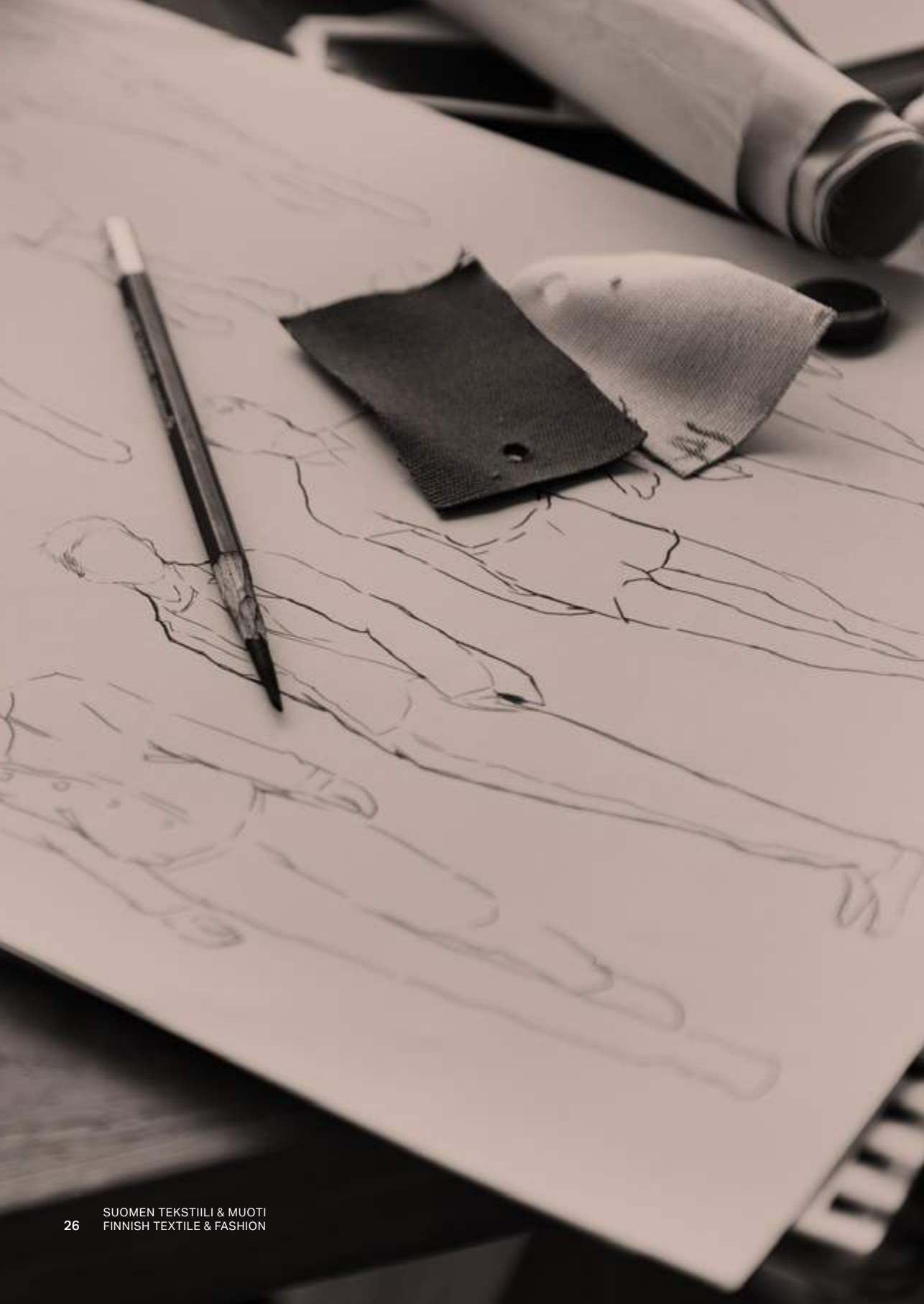
MUOTIKUU

Muotikuu Oy

Perustettu: 1992

Liikevaihto: 3 574 000 € (2017)

Päätuotteet: naisten juhla-asut

Suunnittelulla lisääarvoa

Kiertotaloudessa kyse ei ole vain materiaalien säilyttämisestä kierrossa, vaan myös mahdollisuuksista nostaa jätteen arvoa hyödyntämällä sitä korkeamman lisäarvon tuotteissa. Tekstiili- ja muotiala on luonnostaan luovaa, joten alalta löytyy lukuisia esimerkkejä siitä, miten käyttökelvottomalle materiaalille on annettu uusi elämä.

Tekstiili- ja muotialalla ylijäämä- ja kierrätysmateriaaleille voidaan luoda lisäarvoa suunnittelun avulla. Vaikka tuote ei enää palvelisi alkuperäisessä käyttötarkoituksessa, voidaan materiaali hyödyntää muissa tuotteissa. Useat tekstiili- ja muotialan yritykset hyödyntävät tavallisesti jätteenä päätyviä materiaaleja tuotteissaan luovalla ja innovatiivisella tavalla.

Uusiotuotteiden suunnittelu ylijäämä- ja kierrätysmateriaaleista vaatii aikaa ja erityisosaamista. Toimintatapa poikkeaa perinteisestä suunnittelutyöstä, sillä materiaalia ei ole käytössä suuria yhtenäisiä kappaleita, vaan lähtökohtana on jo olemassa oleva materiaali. Lisäksi materiaalin laadussa saattaa olla vaihtelua ja saatavuus haastavasti ennakoitavissa.

Useat tekstiili- ja muotialan yritykset näkevät muille tarpeettomissa materiaaleissa uusia mahdollisuuksia. Myös yksilöllistä designia ja ekologisuutta arvostavien kuluttajien määrä on jatkuvasti kasvussa. Jotta uudenlainen ajattelu saadaan laajemmin käyttöön ja ekologinen tuotesuunnittelu taloudellisesti kannattavaksi toimintatavaksi, niin yrityksiä tulisi tukea ja kannustaa uusien toimintatapojen käyttöönotossa.

Costo valloittaa maailmaa ekologisilla asusteilla

Kolmen suomalaisen designerin visiosta vuonna 2006 syntynyt Costo valmistaa hattuja ja asusteita huonekaluteollisuuden ylijäämäkankaista. Taustalla vaikuttaa perustajien halu näyttää, ettei menestykseen tarvita jatkuvaa uuden materiaalin tuottamista. Ekologisia ratkaisuja pyritään tekemään tinkimättä laadusta, ulkonäöstä ja käytettävyydestä.

Mitä?

Laatua, ekologisuutta ja tyyliä yhdistävä Costo tunnetaan värikkäiden tupsujen koristamista hatuistaan. Vuosien saatossa mallisto on laajentunut myös muihin asusteisiin, kuten pipoihin, laukkuihin ja kravatteihin. Brändin visiona on suunnitella laadukkaita ja ajattoman tyylikkääntä tuotteita jokapäiväiseen käyttöön.

- Alkuun idea ei ollut tehdä tuotteita kierrätysmateriaaleista. Käytimme huonekaluliikkeen kangaskarttoja materiaalina, koska niitä oli saatavilla, kertoo Coston perustajiin lukeutuva Hannes Bengs.

Pian Bengs kumppaneineen tajusi, että hattuihin soveltuvaa materiaalia lojui tarpeettomana enemmänkin. Tänä päivänä yli 90 prosenttia Coston tuotteista valmistetaan eurooppalaisen huonekalutehtaiden ylijäämäkankaista. Pääasiassa pakanperien, väriävillisten erien ja vanhojen sesonkien kankaiden hyödyntäminen on osoittautunut myös kannattavaksi liiketoiminnaksi.

- Ylijäämäateriaalin hinta on murto-osan normaalista vastaavasta materiaalista. Yhden hatun hinta tuplaantuisi, jos käyttäisimme vastaavia neitseellisiä raaka-aineita, Bengs kuvailee.

Bengsin mukaan uusikin materiaali kelpaa Coston tuotteisiin, jos se on tarpeeksi laadukasta. Lisäksi brändin ympärille on kehittynyt toinen yritys, Pure Waste Textiles, joka valmistaa 100-prosenttisesti kierrätettyjä materiaaleja niin Coston asusteisiin kuin muille brändeille*.

Haasteita

Coston tupsuhattuja on viety 15 eri maahan ympäri maailmaa. Kierrätysmateriaaleista valmistettujen tuotteiden suunnittelu lähtee aina saatavilla olevasta materiaalista.

Suurin haaste Bengsin mukaan onkin ollut kierrätysmateriaaleihin perustuvan tuotteen myyminen jälleenmyyjille, jotka ovat tottuneet perinteisiin muotimaailman sykleihin.

- Vasta kun materiaali on tiedossa, osaamme sanoa montako kappaletta kutakin tuotetta ja väriä on saatavilla, Bengs kertoo.

Toisaalta Bengs näkee erilaisen toimintatavan yrityksen vahvuutena, sillä Costo pystyy reagoimaan nopeasti vallitseviin trendeihin esimerkiksi värivalinnoissaan.

Tulevaisuus

Costo toimii esimerkkinä ekologisesta brändistä, joka valloittaa markkinoita design edellä. Parhailaan brändi keskittyy kansainvälistymiseen yksi markkina-alue kerrallaan. Lisäksi mallistoa aiotaan laajentaa muun muassa laadukkailla neuletuotteilla.

- Costo on aina ollut luonnonlapsi, joka on avoin kaikelle ja löytänyt oman tiensä kokeilemalla. Emme halua tehdä liian tarkkoja suunnitelmia, Bengs toteaa.

Costo Oy

Perustettu: 2006

Liikevaihto: 1 240 000 (2017)

Päätuotteet: Hatut ja asusteet

** Lue Pure Waste Textilesistä kertova juttu Kiertotalouden kärjessä I -julkaisusta.*

Remake luo käytetyistä vaatteista uniikkeja designtuotteita

Remake valmistaa käytetyistä vaatteista uusia designtuotteita. Yrityksen perustaja ja suunnittelija Paula Malleus on kehittänyt käytetyistä vaatteista sarjatuotettavaa MEM-mallistoa vuodesta 2012 lähtien.

Mitä?

Remaken MEM-mallisto ja suunnittelufilosofia ovat jotain sellaista, mihin perinteinen vaateeteollisuus on vasta totuttelemassa. Malliston suunnittelun lähtökohtana ovat kuluttajien käytöstä hylkäämät vaatteet, joista joista Paula Malleuksen käsien kautta syntyy sarjatuotantoon soveltuvia uniikkeja designtuotteita.

- Malliston tuotteissa käytetyt materiaalit tulevat meille esilajiteltuna pitkäaikaisten yhteistyökumppaneiden, pääasiassa Suomen Punaisen Ristin vaatekeräyksen kautta, kertoo Malleus.

Designin lisäksi juuri materiaalien tarina tekee Remaken tuotteista uniikkeja, vaikka mallisto olisi sarjassa tuotettu. Malleus myös uskoo, että materiaalien yksilöllinen variointi tekee Remaken tuotteista kantajilleen erityisiä. MEM-malliston lisäksi Remake toimii korjaus- ja tilausompelimonana, joka korjaa ja uudelleen tuottaa vaatteita ja asusteita. Yrityksen asiakaskuntaan kuuluu lukuisia Suomen kärkiartisteja.

- Pidän yhteistyötä artistien kanssa tärkeänä kiertotalouteen perustuvan ajattelun edistämisen kannalta, Malleus sanoo.

Remaken lisäksi Malleus on tehnyt vahvaa yhteiskunnallista vaikuttamistyötä osallistamalla muun muassa ammatillisen koulutuksen kiertotaloussisältöjen rakentamiseen.

Haasteita

Uusiotuotanto luo omat haasteensa jokaisessa tuotantovaiheessa. Lisäksi yritys on aina riippuvainen kierrättävien tahojen materiaalivirroista ja niiden laadusta. Tästä syystä Remake on rajannut mallistoissa käytettävät materiaalit farkkuihin, trikooseen ja nahkaan.

- Nykyisten materiaalien heikko laatu on haaste uusiotuotteiden valmistajille. Minulle on tärkeää, että tuotteemme kestävät normaalia pesua ja käyttöä mahdollisimman pitkään, Malleus sanoo.

Remake antaakin kaikille MEM-malliston tuotteille 12 kuukauden rakennetakuun sekä konsultoi asiakkaitaan tuotteiden huollosta.

Tulevaisuus

Remake tutkii jatkuvasti mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä muiden vastaavalla ideologialla toimivien tahojen kanssa. Malleus toivoo pystyvänsä Remaken avulla luomaan uudenlaisia toimintamalleja, joita voitaisiin soveltaa laajemmin myös muissa alan yrityksissä.

- Haluan haastaa vaateeteollisuuden toimijat näkemään uusia vaihtoehtoja perinteisille toimintamalleille ja osoittaa, että muotia on mahdollista tehdä myös kestäväällä tavalla, Malleus kertoo.

Remake®

Remake Ekodesign Oy

Perustettu: 2007

Liikevaihto: 50 900 € (2017)

Päätuotteet: Uniikit designtuotteet

TAUKO tarjoaa sairaaloiden ja ravintoloiden poistotekstiileille uuden elämän

TAUKO on suomalainen designyritys, joka hyödyntää poistotekstiilejä vaatteidensa materiaalina. Yritys käyttää uudelleen kankaita, jotka ovat aikaisemmin palvelleet sairaaloissa, hotelleissa ja ravintoloissa lakanoina ja pöytäliinoina.

Mitä?

TAUKO-tuotteiden veistoksellisen ulkonäön perusteella on mahdoton arvata, että niiden materiaaleja on aikaisemmin käytetty lakanoina ja pöytäliinoina. Toiminnan taustalla on yrityksen perustajien **Mila Moision** ja **Kaisa Rissasen** halu valmistaa muotia mahdollisimman ekologisella ja kestäväällä tavalla.

- Vuosien mittaan olemme oppineet lukemaan materiaalia siten, että tyypilliset virheet pystytään huomioimaan jo tuotesuunnittelussa ja kaavoituksessa, Moisio kertoo.

TAUKO pyrkii valmistamaan tuotteet lähellä markkinoita ja prosessoimaan materiaalia mahdollisimman vähän. Materiaalit saadaan tekstiilihuoltoyrityksiltä, ja kankaat muokataan mallistoon sopiviksi värjäämällä ne uudestaan. Sopivat yhteistyökumppanit ovat löytyneet Suomesta ja Virosta.

Haasteita

TAUKO pyrkii hyödyntämään olemassa olevia tekstiiliteollisuuden tuotantomalleja. Uusiokäytettävät materiaalit asettavat kuitenkin haasteita perinteisessä tuotannossa, sillä esimerkiksi lakanan keskellä oleva reikä on huomioitava suunnittelussa.

- Hukkaa ja II-laatusia tuotteita syntyy tuotannossa väistämättä. Jokainen erä on myös tarkistettava ennen kuin tuotteet voidaan lähettää asiakkaille, Moisio sanoo.

Moisio on huomannut, että kuluttajien silmissä kierrätysmateriaaleista valmistetut tuotteet mielletään edelleen helposti tietyn näköisiksi. Hänen mukaansa TAUKO on pyrkinyt rikkoamaan mielikuvia ekomuodista rakentamalla kansainvälisesti menestyvää muotibrändiä.

Tulevaisuus

TAUKO:n yrittäjät uskovat kasvumahdollisuuksia löytyvän erityisesti Keski-Euroopan markkinoilta. Sitä varten mallistoon haetaan laajuutta uusilla kierrätyskuiduista valmistetuilla tuotteilla.

- Seuraamme aktiivisesti, mitä ympärillä tapahtuu ja miten eri kierrätyskäytännöt kehittyvät. Seuraaviin mallistoihin meillä on jo tulossa muun muassa uudesta kierrätetystä Refibrasta valmistettuja trikootuotteita ja kierrätysvillasta valmistettuja neuleita, Moisio lupaa.

Moision visiona on myös, että poistotekstiilit voitaisiin tulevaisuudessa hyödyntää paikallisen työvoiman ja infrastruktuurin voimin ympäri Eurooppaa.

- Sairaaloiden poistotekstiilit ovat saman muotoisia joka puolella Eurooppaa ja massat ovat valtavia. Mallimme olisi monistettavissa eri alueille, jos myyntimäärät saataisiin sille tasolle, että siihen kannattaa panostaa, Moisio toteaa.

TAUKO

TAUKO Design Oy

Perustettu: 2008

Liikevaihto: 215 000 € (2017)

Päätuotteet: Naisten vaatteet

Palveluilla pidempi käyttöikä

Tuotteisiin liittyvät palvelut ovat keskeinen osa kiertotalouden uusia liiketoimintamalleja. Niissä tavoitteena on myydä tuotteiden sijasta koko elinkaaren huomioivaa ratkaisua. Palveluissa korostuu tekstiilien käyttöön pidentäminen ja yritysten kasvun kytkeminen irti jatkuvasti lisääntyvästä luonnonvarojen kulutuksesta.

Palveluiden avulla tuotteet pyritään säilyttämään mahdollisimman pitkään käytössä. Se on keskeistä, kun halutaan vähentää tekstiilien koko elinkaarenaikaisia ympäristövaikutuksia. Tuotteiden vuokraus, second hand -kauppa sekä korjaus- ja huoltopalvelut ovat esimerkkejä siitä, miten tekstiili- ja muotialan yritykset ovat tarttuneet palveluiden luomiin uusiin mahdollisuuksiin.

Kiertotalouden uudet liiketoimintamallit vaativat uudenlaista ajattelua. Palveluihin perustuvissa liiketoimintamalleissa asiakas maksaa tuotteen käytöstä eikä sen omistamisesta. Yritysten kannattaa panostaa tuotteen laatuun ja elinkaaren pidentämiseen. Osa palveluista mahdollistaa myös tuotteen elinkaaren loppuvaiheen kiertäytysratkaisujen kehittämisen. Samalla palveluiden avulla sitoutetaan asiakkaita ja palvelaan heitä entistä monipuolisemmin.

Kuluttajien asenne tuotteiden omistamiseen on muuttumassa. Yhä useampi yritys pohtii perinteiseen myyntiin perustuvan liiketoimintamallin laajentamista. Uuden ansaintamallin rakentaminen, teknisten järjestelmien käyttöönotto ja palveluiden markkinointi vaativat kuitenkin yrityksiltä investointeja. Jotta palveluista saadaan uutta kasvua, tarvitaan muutosta liiketoimintamalleissa, kuluttajakäyttäytymisessä ja niiden jalkauttamisessa.

Vaatepuu tarjoaa kaupunkilaisille yhteisen vaatekaapin

Vaatepuu on neljässä eri kaupungissa toimiva vaatelainaamoketju, josta kuluttajat voivat lainata käyttöönsä designvaatteita ja -asusteita. Idea yrityksen perustamisesta syntyi, kun Soile-Maaria Linnemäki oli heittämissä nopeasti käytössä kulahtaneita vaatteitaan roskiin. Hän haluaa, että palvelun avulla kuka tahansa voi nauttia laadukkaasta muodista.

Mitä?

Vaatepuu hyödyntää kiertotalouden uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Se tarjoaa naisille yhteiskäytössä olevaa vaatekaappia vaihtoehtoksi jatkuvasti lisääntyvälle kuluttamiselle. Palvelulla on tällä hetkellä satoja aktiivisia käyttäjiä, ja määrä on jatkuvasti kasvussa.

- Useimmiten uusi asiakas tulee aluksi etsimään kertaperiaatteella juhla-asua, tutustuu tarjontaan ja liittyy lopulta jäseneksi, kuvailee Linnemäki.

Yli 3000 tuotteen valikoimasta löytyy suomalaisten sekä niitä täydentävien kiinnostavien pohjoismaisten brändien rento- ja arkivaatteita, työpukeutumista ja juhla-asuja. Jäsenet hankkivat omiin tarpeisiinsa sopivan jäsenyyden ja lainaavat sen mukaan erilaisia asukokonaisuuksia joko viikoksi tai pidemmäksi ajaksi. Kaikki tuotteet ovat myös lunastettavissa omaan vaatekaappiin.

- Haluan tarjota kaikille mahdollisuuden kokeilla, miltä laadukas materiaali ja hyvä suunnittelu tuntuvat päällä. Palvelun avulla saa helposti vaihtelua omaan vaatekaappiin ja pääsee kokeilemaan asuja, joita ei välttämättä uskaltaisi tai pystyisi heti ostamaan, Linnemäki kertoo.

Linnemäen mukaan Vaatepuun tarkoituksena onkin nimenomaan auttaa kuluttajia tekemään harkittuja ostopäätöksiä ja panostamaan vaatteiden hankinnassa määrän sijasta laatuun. Hän myös opastaa jäseniä vaatteiden oikeanlaiseen huoltoon, jotta ne kestäisivät mahdollisimman pitkään.

Haasteita

Linnemäki uskoo, että muutos kuluttamiseen saadaan tekemällä lainaaminen yhtä helpoksi kuin uuden vaateen ostaminen. Palvelu on vielä tällä hetkellä vaivalloisempaa kuin pika-

muodin ostaminen, sillä asiakkaan tulee pestä ja huoltaa lainaamansa vaatteet aina ennen niiden palauttamista.

- Aikataulujen sovittaminen ruuhkavuosia elävien naisten arkeen on haastavaa, jos lainaamo ei sijaitse asiakkaan päivittäisellä kulkureitillä, Linnemäki toteaa.

Asiakkaiden pitäminen lainaamossa vaatii Linnemäen mukaan myös jatkuvasti päivittyvää valikoimaa. Vaatepuun taustalla on ajatus, että tuotteita voi kierrättää myös ketjun toimipisteiden välillä. Näin tuotteet säilyvät tehokkaassa käytössä ja asiakkaille on tarjolla säännöllisesti uusia tuotteita.

Tulevaisuus

Tällä hetkellä Vaatepuu on avoinna Tamperella ja Turussa kerran viikossa, Helsingissä ja Järvenpäässä kaksi kertaa viikossa. Linnemäen suunnitelmissa on laajentaa lainaamon palveluita verkkoon helpottaakseen niiden käyttöä.

- Aloitan maltillisesti tarjoamalla jäsenille varausmahdollisuuden verkkopalvelun kautta, mutta tulevaisuudessa toivottavasti kuka tahansa suomalainen voisi lainata vaatteensa Vaatepuun verkkopalvelun kautta, Linnemäki haaveilee.

VAATEPUU

Vaatelainaamo Vaatepuu Oy

Perustettu: 2013

Liikevaihto: 150 000 € (arvio 2018)

Päätuotteet: Vaatteiden vuokrauspalvelu

Emmy laittaa käytetyt merkkivaatteet kiertoon

Vuonna 2015 perustettu Emmy Clothing Company on Suomen suurin käytettyjen vaatteiden verkkokauppa. Palvelun avulla tarpeettomaksi jääneet vaatteet pyritään saamaan kaappien perältä mahdollisimman helposti uudelleenkäyttöön.

Mitä?

Idea Emmystä syntyi yrityksen perustajien **Hanna Aution** ja **Markus Rautopuron** omista tarpeista. Vaatteiden nopea kierto on erityisesti lapsiperheissä arkea, mutta aika ei riitä tuotteiden myymiseen perinteisillä kirpputoreilla tai verkon vertaiskaupassa.

- Halusimme tarjota helpon ja houkuttelevan vaihtoehdon käytettyjen vaatteiden ostamiseen ja myymiseen, kertoo Autio.

Palvelua käyttävä kuluttaja pakkaa tarpeettomaksi jääneet vaatteet pussiin ja toimittaa sen Emmyn keräyslaatikkoon. Yritys hoitaa tuotteiden kuljetuksen, lajittelun, hinnoittelun, valokuvauksen, myynnin sekä toimitukset ostajille. Lopuksi myyjälle tilitetään tuotteesta riippuen jopa 80 prosenttia kauppahinnasta.

Emmyn keräyslaatikoita on noin 35 tavaratalojen ja ostoskeskusten yhteydessä eri puolilla Suomea. Palvelun kautta uudelleen käyttöön on ohjautunut tähän mennessä lähes 300 000 vaatetta. Lisäksi se tekee tiivistä yhteistyötä useiden suomalaisten yritysten, kuten esimerkiksi Stockmannin, Reiman, Papu Designin ja Vimman kanssa.

- Suomen ympäristökeskuksen tekemien laskelmien mukaan toiminnallamme on vähennetty tähän mennessä yli 170 tonnia hiilidioksidipäästöjä ja säästetty noin 345 miljoonaa litraa vettä, Autio kertoo.

Kestävien tuotteiden jälleenmyyntiarvo on hyvä ja lopulta jätteeksi päätyvän tekstiilin määrä vähenee. Autio toivoo, että Emmyn välittämä tieto myös kannustaa kuluttajia laadukkaampien vaatteiden hankintaan.

Haasteita

Emmy kerää vain käyttökelpoisia vaatteita. Ohjeistuksesta huolimatta keräysastioihin päätyy myös rikkinäisiä ja myyntiin kelpaamattomia tuotteita.

- Meille tulevista vaatteista noin 90 prosenttia päätyy myyntiin. Loput ehjät vaatteet toimittamme hyväntekeväisyysjärjestöille ja muut Tekstiilirinki-palveluun, Autio sanoo.

Tulevaisuus

Tällä hetkellä Emmy toimii vain Suomessa, mutta Aution mukaan tavoitteena on laajentaa toimintaa myös kansainvälisille markkinoille. Keväällä 2017 yritys keräsi noin 920 000 euroa rahoituksen kansainvälistymistä varten.

- Ensimmäisenä toimintamme laajenee Viroon, mutta tavoite on kasvaa Euroopan johtavaksi käytettyjen vaatteiden verkkokaupaksi, Autio kertoo.

Emmy Clothing Company Oy

Perustettu: 2015

Liikevaihto: 672 000 € (2017)

Päätuotteet: Käytettyjen merkkivaatteiden second hand

Kiertotalouden termit tutuksi

Kiertotaloudessa tuotteet ja niiden sisältämät materiaalit säilytetään mahdollisimman pitkään käytössä. Ohessa on tekstiilien kiertotalouteen liittyviä yleisesti käytettyjä termejä selityksineen.

Hyödyntäminen

Hyödyntämisellä tarkoitetaan toimintaa, jossa tekstiilijätteet käytetään hyödyksi siten, että niillä korvataan kyseiseen tarkoitukseen muuten käytettäviä neitseellisiä raaka-aineita. Poistotekstiilit voidaan hyödyntää materiaalina tai energiana.

Jakamistalous

Jakamistalous on uusi talouden muoto, jossa tavaroita ja palveluita voi käyttää ilman, että tuotteita tarvitsee omistaa. Jakamistaloudella voidaan edistää kiertotalouden periaatteita vähentämällä kulutusta ja pidentämällä tuotteiden elinkaarta.

Kemiallinen kierrätys

Kemiallisessa kierrätysmenetelmässä tekstiilien kuidut erotetaan toisistaan kemiallisten reaktioiden avulla. Kemiallisen kierrätyksen avulla kuluneetkin kuidut voidaan palauttaa

kerta toisensa jälkeen sellaiseen muotoon, että ne soveltuvat uusien laadukkaiden tekstiilituotteiden valmistamiseen. Menetelmä soveltuu myös sekoitemateriaaleista valmistettujen tekstiilien kierrätykseen.

Kierrätys

Kierrätyksellä tarkoitetaan toimintaa, jossa jäte valmistetaan tuotteeksi, materiaaliksi tai raaka-aineeksi joko alkuperäiseen tai uuteen käyttötarkoitukseen. Tekstiilejä voidaan kierrättää joko mekaanisen, kemiallisen tai termisen menetelmän avulla. Kansankielellä puhutaan usein vaatteiden kierrätyksestä esimerkiksi kirpputorien kautta, mutta jätelainsäädännön tulkinnan mukaan kyse on uudelleenkäytöstä.

Leikkuujäte

Tekstiili- ja muotialalla tuotteiden valmistuksessa syntyy yleensä väistämättä hukkamateriaalia, jota ei voida käyttää varsinaisiin

tuotteisiin. Leikkuujäte ja tuotannon ylijäämä luokitellaan jätteeksi, ellei sitä ole erikseen määritelty tuotannon sivutuotteeksi ympäristöviranomaisen toimesta.

Mekaaninen kierrätys

Jo pitkään tekstiili- ja muotialalla on käytetty mekaanista kierrätysmenetelmää, jossa materiaali revitään uudestaan kuiduiksi. Käsitely vaurioittaa kuidun rakennetta ja heikentää sen laatua jokaisella kierrätyskerralla. Mekaaninen kierrätys soveltuu erityisesti tekstiilituotannosta syntyvälle leikkuujätteelle, joka on yleensä hyvin tasalaatuista.

Poistotekstiili

Poistotekstiili on omistajalleen tarpeeton tekstiili. Se sisältää niin tekstiilijätteet kuin uudelleenkäyttöön kelpaavat käytetyt ja ehjät tekstiilituotteet. Lajittelemattomat poistotekstiilit tulkitaan jätelainsäädännön mukaan tekstiilijätteeksi.

Suljettu kierto

Suljetun kierron mukaisessa mallissa materiaaleja kierrätetään kerta toisensa jälkeen uudeksi materiaaliksi. Malli mahdollistaa materiaalin laadun ja arvon säilyttämisen myös käytön jälkeen.

Tekstiilijäte

Tekstiilijäte on käytöstä poistettua tekstiiliä, joka ei sellaisenaan kelpaa enää uudelleenkäyttöön eli se on rikkinäistä tai likaista. Tällai-

nen tekstiili kuuluu tällä hetkellä sekajätteen, josta se ohjautuu pääasiassa energiana hyödynnettäväksi. Suurin osa tekstiilijätteenä olisi hyödynnettävissä uudestaan materiaalina.

Terminen kierrätys

Terminen kierrätys on synteettisille tekokuille soveltuva kierrätysmenetelmä, jossa kuidut sulatetaan lämmön avulla. Termisesti kierrätetty materiaali voidaan hyödyntää esimerkiksi muovijäte- ja komposiittituotteiden raaka-aineena, mutta ei enää uudestaan tekstiilikuituna.

Uudelleenkäyttö

Uudelleenkäytöllä tarkoitetaan tuotteen tai sen osan käyttämistä uudelleen samaan tarkoitukseen kuin mihin se on alun perin suunniteltu. Ehjät ja puhtaat vaatteet, jotka ovat vielä käyttökelpoisia sellaisenaan, ohjataan uudelleenkäyttöön esimerkiksi second hand -myymälöiden kautta. Puhtaat materiaalit voidaan myös uudelleenkäyttää suunnitelmalla niistä toisenlaisia tekstiilituotteita.

Upcycling

Jätelainsäädännön jätehierarkian mukaan jätteet tulisi hyödyntää mahdollisimman korkean jalostusarvon tuotteisiin. Upcycling on termi, jota käytetään yleensä toiminnasta, jossa jätteen arvoa pyritään lisäämään uudella toiminnalla. Esimerkiksi suunnitelmalla tavallisesti jätteeksi päätyvästä materiaalista uusiin käyttötarkoituksiin soveltuvia tuotteita.

Kiertotalouden kärjessä II – Ratkaisuja tekstiilien kiertoon

© 2018 Suomen Tekstiili & Muoti ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.stjm.fi

Toimitus: Satumaija Mäki
Kuvat: Touchpoint Oy, Infinited Fiber Company Oy,
Spinnova Oy, Finarte Oy, Finlayson Oy, Muotikuu Oy,
Costo Oy, Remake Ecodesign Oy,
TAUKO Design Oy (Laura Oja), Vaatepuu Oy,
Emmy Clothing Company Oy, Suomen Tekstiili & Muoti ry
Suunnittelu: Marker Creative Oy

Kiertotalouden kärjessä II – Ratkaisuja tekstiilien kiertoon

© Suomen Tekstiili & Muoti ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.stjm.fi